

# EVROPSKI PARLAMENT: GLAS DRŽAVLJANOV V EU



Evropski parlament

**Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov  
na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo.**

**Brezplačna telefonska številka (\*):**

**00 800 6 7 8 9 10 11**

(\*) Informacije so brezplačne, kakor tudi večina klicev (nekateri operaterji, telefonske govorilnice ali hoteli lahko klic zaračunajo).

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2017

Tiskana izdaja: ISBN 978-92-846-0148-6 doi:10.2861/143500 QA-01-16-904-SL-C

PDF: ISBN 978-92-846-0150-9 doi:10.2861/265480 QA-01-16-904-SL-N

Rokopis je bil dokončan februarja 2017.

Ilustracije: Jing Zhang/© Evropska unija

© Evropska unija, 2017

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

*Printed in Belgium*

TISKANO NA PAPIRJU, BELJENEM BREZ ELEMENTARNEGA KLORA (ECF)



# PRESEDNIKOV PREDGOVOR

Evropski parlament sestavljate vi, državljani Evrope iz vseh 28 držav članic Unije. Izvolili ste njegovih 751 poslancev in prav vaš glas jim omogoča, da spreminjajo evropske zakone in predlagajo spremembe z mislijo na vaše dobro.

Poslanci, ki ste jih izvolili, so mi zaupali vlogo predsednika in predstavnika Evropskega parlamenta, da bo ta institucija postala prava zagovornica volje in želja ljudi v Evropi. V vlogi predsednika si bom prizadeval Evropo približati državljanom.

Po najboljših močeh si bom prizadeval, da bodo tako Parlament kot njegovi poslanci še učinkoviteje zagovarjali vaše potrebe in želje. Evropska unija mora s praktičnimi ukrepi razrešiti vaše pomisleke, povezane z delovnimi mesti

in rastjo, varnostjo, migracijami ter podnebnimi spremembami.

Unija je mogočno orodje za ustvarjanje blaginje in stabilnosti. Če se ozremo nazaj k svojim starim staršem, vidimo, kako je združena Evropa uresničila njihove sanje o koncu vojn. Njihovi otroci in vnuki so se rodili in odrasčali v miru ter ob spoštovanju temeljnih pravic.

Sodelovanje med državami in narodi, ki ga Evropa spodbuja, je omogočilo osupljiv gospodarski in politični razvoj, ki na enotnem trgu preživlja na milijone delavcev in podjetnikov ter študentom uresničuje sanje o študiju v tujini.

Kljub nedvomnemu uspehu pa Evropska unija ni vedno našla pravih odgovorov na nove izzive, tako da so

ljudje podvomili v zmožnost institucij EU za reševanje težav, s katerimi se spoprijemajo.

Zato si moramo prizadevati za boljšo Unijo, ki bo bolje opravljala svoje naloge, zavedati pa se moramo, da moramo biti združeni bolj kot kadarkoli prej. Le tako bomo lahko zaščitili interese državljanov EU. Razdeljeni ne bomo mogli ščititi svojih gospodarskih in trgovinskih interesov, zagotoviti varnosti in obvarovati okolja.

Na izziv smo pripravljeni in trdo delamo, da vas ne bi razočarali. Vaši izvoljeni predstavniki zavzeto obravnavamo novo in učinkovitejšo

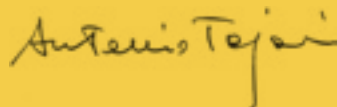
zakonodajo, ki jo predlaga Evropska komisija, ali pa od Komisije zahtevamo, da ravna v dobro Evropejcev.

To dolžnost smo namreč sprejeli, ko ste nas maja 2014 izvolili, in po izpolnjevanju te nas boste ocenjevali na naslednjih evropskih volitvah leta 2019.

Vaše sodelovanje je bistveno, saj nam daje zagon za delo, ki ga opravljamo kot izvoljeni predstavniki. Za to pa potrebujemo pozornost ozaveščenih evropskih državljanov, kot ste vi.

**Antonio Tajani**

Predsednik Evropskega parlamenta





# GLAS DRŽAVLJANOV V EU

## KRATEK VODNIK PO EVROPSKEM PARLAMENTU



# EVROPSKA UNIJA:

## KAJ IN ZAKAJ

Evropska unija (EU) je edinstveno gospodarsko in politično partnerstvo osemindvajsetih držav članic EU. Nastala je po koncu druge svetovne vojne, da bi spodbudila gospodarsko sodelovanje. Države, ki trgujejo med seboj, naj bi namreč postale gospodarsko soodvisne in bi se zato bolj izogibale sporom. EU temelji na pravni državi: vsa njena dejanja temeljijo na pogodbah, o katerih so se dogovorile vse države članice EU.

EU se zavzema za to, da so njene institucije pregledne in demokratične. Tako je Evropski parlament edinstvena večnacionalna parlamentarna skupščina, ki jo državljani neposredno volijo. 751 poslancev Evropskega parlamenta zastopa več kot 500 milijonov državljanov iz 28 držav članic EU. Evropski državljani lahko v političnem procesu sodelujejo na več načinov. Lahko se udeležijo volitev, navežejo stik s svojim poslancem Evropskega parlamenta, nanj naslovijo peticijo ali z državljansko pobudo od Evropske komisije zahtevajo pripravo zakonodajnega predloga.

---

Vložitev peticije v Evropskem parlamentu:

[europarl.europa.eu/aboutparliament/sl/00533cec74/Petitions.html](http://europarl.europa.eu/aboutparliament/sl/00533cec74/Petitions.html)

## NEKATERI NAJPOMEMBNEJŠI DOSEŽKI EU:



**2.** Zaradi odprave mejnih kontrol med državami članicami EU lahko ljudje svobodno potujejo po večini celine. Poleg tega je postalo veliko lažje živeti in delati v drugi državi članici EU.

**1.** Pol stoletja miru, stabilnosti in blaginje – dejavniki, ki so bistveno izboljšali življenjski standard milijonov Evropejcev.

**3.** Tako imenovani enotni trg omogoča, da se lahko večina blaga, storitev, denarja in ljudi v EU svobodno giblje. To je glavno gospodarsko gonilo Evropske unije.

**6.** Skupna zunanja in varnostna politika EU omogoča, da v svetovnih zadevah „govori z enim glasom“. EU skupaj nastopa tudi pri zagotavljanju razvojne pomoči tretjim državam, pri vprašanjih človekovih pravic po vsem svetu in urejanju trgovinskih odnosov s tretjimi državami.

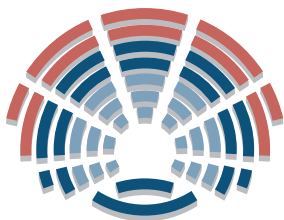
**4.** Uvedba enotne valute evro, ki jo uporablja večina držav članic EU, je še bolj pospešila trgovanje in potovanje.

**5.** Vrednote, kot so človekovo dostojanstvo, svoboda, demokracija in enakost, pravna država ter spoštovanje človekovih pravic, so zapisane v Listini Evropske unije o temeljnih pravicah. Institucije EU in vlade EU so jih po zakonu dolžne spoštovati, ko uporabljajo pravo EU.



# INSTITUCIJE EVROPSKE UNIJE

KRATEK PREGLED NAJPOMEMBNEJŠIH  
INSTITUCIJ EU IN NJIHOVIH NALOG



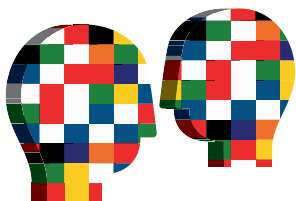
## EVROPSKI PARLAMENT

Edini neposredno izvoljeni organ EU, ki zastopa 500 milijonov prebivalcev EU. Ima ključno vlogo pri izvolitvi predsednika Evropske komisije. S Svetom Evropske unije si deli pristojnosti na področju proračuna EU in zakonodaje



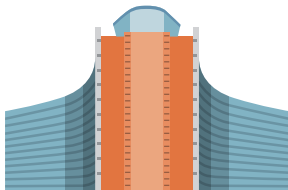
## EVROPSKI SVET

Določa širše prednostne naloge EU. Sestavljajo ga nacionalni predsedniki držav ali vlad ter predsednik Komisije, vodi pa ga predsednik Evropskega sveta.



## SVET EVROPSKE UNIJE

V njem so zastopane vlade posameznih držav članic EU. Predsedovanje Svetu poteka po sistemu rotacije med državami članicami EU.



## EVROPSKA KOMISIJA

Izvršilni organ EU, predlaga evropsko zakonodajo in skrbi za njeno izvajanje, nadzoruje izvajanje temeljnih pogodb in tekoče upravljanje EU.



## SODIŠČE

Najvišje sodišče glede zadev v zvezi s pravom EU. Sodišče razlaga zakonodajo EU ter zagotavlja njeno enotno uporabo v vseh državah članicah EU.



## RAČUNSKO SODIŠČE

Računsko sodišče opravlja revizijo financ EU. Kot zunanji revizor prispeva k izboljšanju finančnega poslovanja EU in je neodvisni varuh finančnih interesov državljanov Unije.



## EVROPSKA CENTRALNA BANKA

Centralna banka za skupno evropsko valuto – evro. Njena glavna naloga je ohranitev kupne moči evra in s tem stabilnosti cen v evroobmočju.

---

Več o evropskih institucijah in organih najdete na spletni strani:  
[europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index\\_sl.htm](https://europa.eu/about-eu/institutions-bodies/index_sl.htm)

# VLOGA IN PRISTOJNOSTI EVROPSKEGA PARLAMENTA

Evropski parlament (EP) je edinstven primer delovanja večnacionalne in večjezične demokracije. Izvoljeni poslanci Evropskega parlamenta sodelujejo v javnih razpravah in imajo ključno vlogo pri oblikovanju politike EU. Glavna področja njihovega dela so:

## ZAKONODAJA

EP skupaj s Svetom EU odloča o zakonih, ki vplivajo na vsakdanje življenje državljanov Unije, kot so svoboda potovanja, varnost hrane in varstvo potrošnikov, okolje ter večina gospodarskih sektorjev. Države članice EU imajo še vedno pravico veta na področjih, kot so davki ter zunanje zadeve in obramba. Na nekaterih področjih mora Svet pred sprejetjem odločitve dobiti privolitev

Evropskega parlamenta. EU pa izvaja podporne ukrepe tudi na področjih, na katerih države članice EU odločajo same, kot so izobraževanje in kultura. Primer je program Erasmus+, ki mladim Evropejcem omogoča študij, prostovoljno delo, šolanje ali pridobivanje delovnih izkušenj v tujini.

---

Sodelujte pri oblikovanju evropske politike:  
[europa.eu/eu-law/have-your-say/index\\_sl.htm](https://europa.eu/eu-law/have-your-say/index_sl.htm)



## LETA 2012 JE EVROPSKI PARLAMENT ZAVRNIL SPORNI TRGOVINSKI SPORAZUM ZA BOJ PROTI PONAREJANJU (ACTA)

Gre za mednarodni sporazum, s katerim naj bi vzpostavili mednarodne standarde za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine. Po mnenju organizacij, ki predstavljajo državljane in nevladne interese, bi ACTA lahko kršila številne temeljne pravice, vključno s svobodo izražanja in varstvom zasebnosti.

Poleg tega so bile zaradi tajnih pogajanj o sporazumu iz procesa izključene družbene skupine, države v razvoju

in splošna javnost. Ko so sporazum podpisale EU in številne države članice EU, je prišlo do obsežnih protestov po vsej Evropi. Zaradi pritiskov civilne družbe, ki je vložila pet peticij, od katerih je ena pridobila 2,8 milijona podpisov, je Evropski parlament skrbno preučil sporazum in ga na koncu zavrnil.

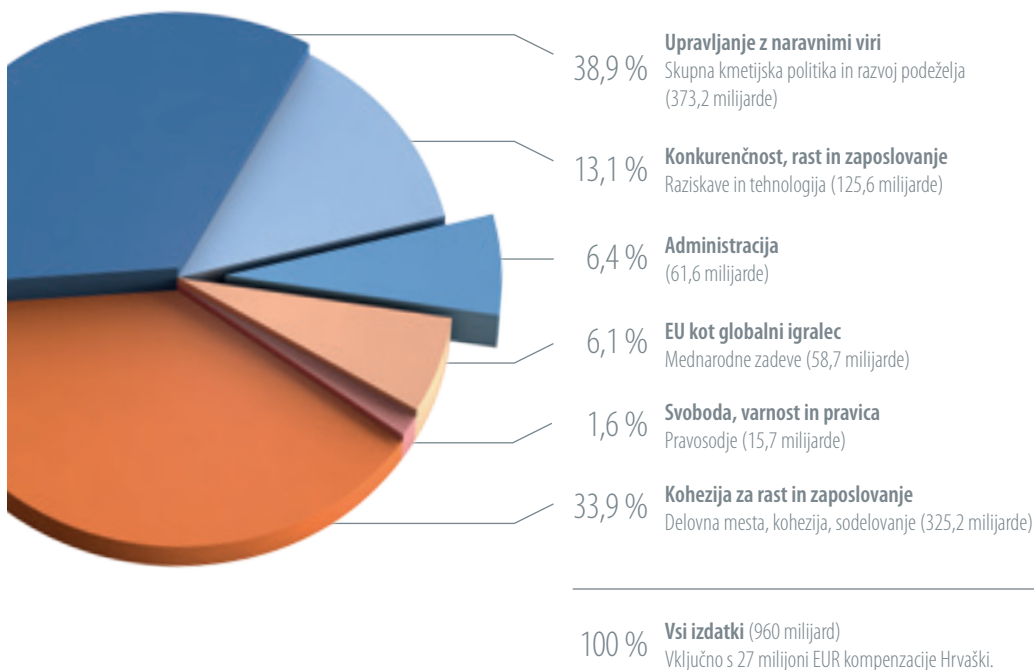
To je bil dejansko konec sporazuma ACTA, saj ga po tem ni mogla sprejeti nobena država članica EU.

## PRORAČUN

Glavna pristojnost vsakega parlamenta je izvajanje proračunskih pooblastil, saj lahko tisti, ki dodeljuje sredstva, tudi določa politične prednostne naloge. Na ravni EU si to pristojnost delita Evropski parlament in Svet. Skupaj vsakih sedem

let sprejmeta večletni finančni okvir ter nadzorujeta in odobrita letni proračun za naslednje leto ter porabo za prejšnje leto.

DOLGOROČNI PRORAČUN EU ZA OBDOBJE 2014–2020  
Zgornja meja izdatkov (v EUR) za sedem let



Več o proračunu EU:

[europarl.europa.eu/aboutparliament/sl/003dcd4001/The-budget-procedure-explained.html](http://europarl.europa.eu/aboutparliament/sl/003dcd4001/The-budget-procedure-explained.html)



## NADZOR

Evropski parlament nadzoruje pravilno porabo sredstev EU. Rezultati volitev v Evropski parlament se upoštevajo pri imenovanju predsednika Evropske komisije, Parlament pa predsednika tudi izvoli in potrdi imenovanje Komisije (predsednika in kolegija komisarjev) ter jo lahko prisili k odstopu. Komisarji morajo svojo politiko pogosto zagovarjati pred Parlamentom, predsednik Evropskega sveta in visoki predstavnik za zunanjo in

varnostno politiko pa redno nastopata pred Parlamentom, da obveščata poslance in odgovarjata na njihova vprašanja. V zadnjih letih je Parlament bistveno okrepil razpravo z vsemi, ki sprejemajo ključne odločitve v zvezi z evrom, da bi zagotovil večjo jasnost glede sprejemanja monetarnih odločitev. Tako je EP postal eden redkih forumov, ki si prizadevajo izboljšati preglednost upravljanja v euroobmočju.



---

Več o pristojnostih EP in njegovih postopkih:

[europarl.europa.eu/aboutparliament/sl/007c895f4c/Powers-and-procedures.html](https://europarl.europa.eu/aboutparliament/sl/007c895f4c/Powers-and-procedures.html)

# EVROPSKI PARLAMENT V BOJU ZA SVOBODO IN DEMOKRACIJO

Parlament je edina neposredno izvoljena institucija EU in zato svojo vlogo varuha svoboščin, človekovih pravic in demokracije jemlje zelo resno tako v Evropi kot zunaj nje. Naloga poslancev je predvsem ta, da predstavljajo državljane na ravni EU ter zastopajo njihove interese pred voditelji EU in institucijami Unije.

Evropski parlament mora odobriti večino mednarodnih sporazumov, ki jih sklene EU, sodeluje pa tudi pri oblikovanju razvojne politike in politike humanitarne pomoči EU. Poslanci vse bolj uveljavljajo svoj vpliv na evropsko zunanjo politiko in vzdržujejo tesne stike z zakonodajalci po vsem svetu.

Poslanci so pogosto opazovalci volitev v državah po vsem svetu, da preverjajo morebitne nepravilnosti. Zagotavljajo, da so v zunanjih gospodarskih in trgovinskih sporazumih EU zaščitene človekove pravice, ter podeljujejo nagrado Saharova – priznanje posameznikom in organizacijam, ki se zavzemajo za človekove pravice, demokracijo in svobodo izražanja ter se borijo proti nestrpnosti in zatiranju kjer koli na svetu. Med dobitniki so Malala Jusafzaj, Nelson Mandela in Aung San Suu Kyi.

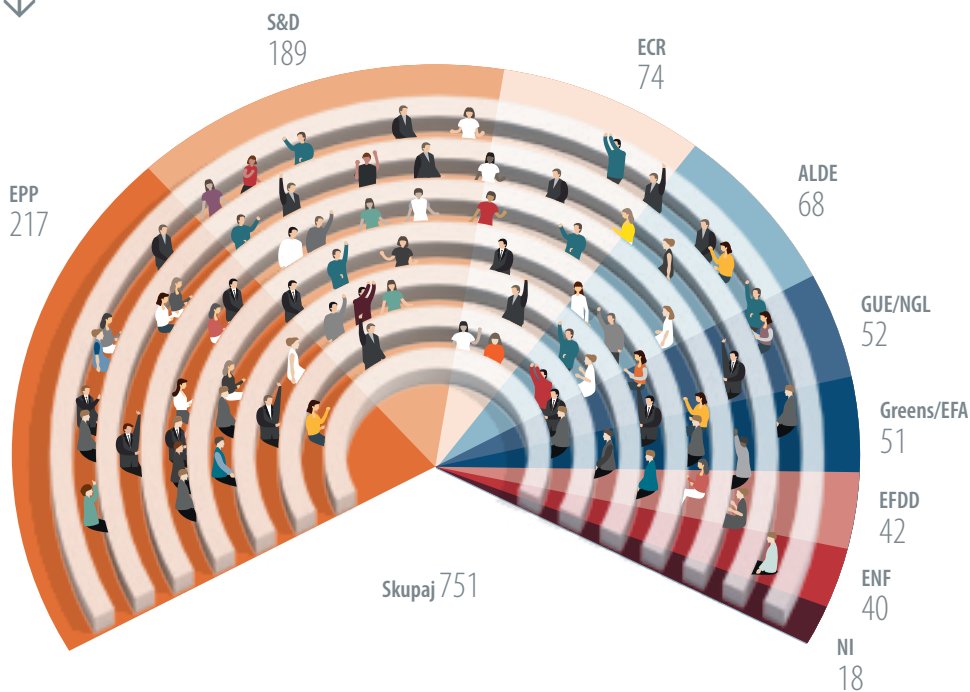
---

Več o nagradi Saharova, ki jo podeljuje Evropski parlament:  
[europarl.europa.eu/sakharov](http://europarl.europa.eu/sakharov)



# STRUKTURA EVROPSKEGA PARLAMENTA

SESTAVA EVROPSKEGA PARLAMENTA  
PO POLITIČNIH SKUPINAH (23. 1. 2017)



**EPP** Evropska ljudska stranka  
(krščanski demokrati)

**S&D** Napredno zavezništvo socialistov  
in demokratov v Evropskem  
parlamentu

**ECR** Evropski konservativci in reformisti

**ALDE** Zavezništvo liberalcev in  
demokratov za Evropo

**GUE/NGL** Evropska združena levica in  
Zelena nordijska levica

**Greens/EFA** Zeleni in Evropska svobodna zveza






























**EFDD** Evropa svobode in neposredne  
demokracije

**ENF** Evropa narodov in svobode

**NI** Samostojni poslanci

RAZDELITEV SEDEŽEV PO POLITIČNIH  
SKUPINAH IN DRŽAVAH ČLANICAH EU (23. 1. 2017)



	EPP	S&D	ECR	ALDE	GUE/ NGL	Greens/ EFA	EFDD	ENF	NI	Skupaj
 Belgija	4	4	4	6		2		1		21
 Bolgarija	7	4	2	4						17
 Češka	7	4	2	4	3		1			21
 Danska	1	3	4	3	1	1				13
 Nemčija	34	27	6	4	8	13	1	1	2	96
 Estonija	1	1		3		1				6
 Irska	4	1	1	1	4					11
 Grčija	5	4	1		6				5	21
 Španija	17	14		8	11	4				54
 Francija	20	13		7	4	6	1	20	3	74
 Hrvaška	5	2	1	2		1				11
 Italija	15	30	2		3	1	15	6	1	73
 Ciper	1	2	1		2					6
 Latvija	4	1	1	1		1				8
 Litva	3	2	1	3		1	1			11
 Luksemburg	3	1		1		1				6
 Madžarska	12	4				2			3	21
 Malta	3	3								6
 Nizozemska	5	3	2	7	3	2		4		26
 Avstrija	5	5		1		3		4		18
 Poljska	23	5	19				1	2	1	51
 Portugalska	8	8		1	4					21
 Romunija	12	15	1	3				1		32
 Slovenija	5	1		1		1				8
 Slovaška	6	4	3							13
 Finska	3	2	2	4	1	1				13
 Švedska	4	6		3	1	4	2			20
 Združeno kraljestvo		20	21	1	1	6	20	1	3	73
 Skupaj	217	189	74	68	52	51	42	40	18	751

# KAKO BOLJE SPOZNATI EVROPSKI PARLAMENT OBIŠČITE GA ...

**Vas zanima, od kod prihajajo zakonodajni akti Evropske unije? Bi želeli vedeti, kje vaši poslanci sprejemajo odločitve, ki vplivajo na vaš vsakdan?**

Evropski parlament v Bruslju in Strasbourgu obiskovalcem ponuja številne interaktivne obiske, ki omogočajo boljše razumevanje delovanja te institucije, njene zgodovine in vsega evropskega ozadja. Vse potrebne informacije o obiskih so na voljo na spletišču Evropskega parlamenta ([europarl.europa.eu/visiting/sl/](http://europarl.europa.eu/visiting/sl/)).

## **POSTAJA EVROPA (BRUSELJ)**

Pridite in si oglejte interaktivni 3D-model Evropskega parlamenta. Spoznajte njegovo zgodovino, stavbe, znane goste in dejavnosti za obiskovalce. Postaja Evropa je izhodiščna točka vašega obiska v kompleksu stavb Evropskega parlamenta.

## **PARLAMENTARIUM (BRUSELJ)**

Na zabaven način in ob pomoči interaktivne tehnologije boste izvedeli več o zgodovini evropskega povezovanja in vplivu Evropske unije na naše vsakodnevno življenje. Središče za obiskovalce Evropskega parlamenta je odprto vse dni v tednu. Rezervacija ni potrebna.

## **IGRA VLOG ZA ŠOLE (BRUSELJ)**

Si star od 14 do 18 let? Za nekaj ur se postavi v vlogo evropskega poslanca ter na zabaven in inovativen način spoznaj, kako se v Evropskem parlamentu sprejemajo odločitve (od ponedeljka do petka samo s predhodno rezervacijo, za skupine od 16 do 32 šolarjev, traja dve uri in pol).

## **HIŠA EVROPSKE ZGODOVINE (BRUSELJ)**

Pustite se popeljati po poti zgodovine Evrope, z domišljijo pa si zamislite njeno prihodnost. Med elementi, zaradi katerih je obisk tega muzeja edinstvena izkušnja, so razstave, multimedijски vodeni obiski, pedagoška gradiva, delavnice in seminarji na različne teme. Odprtje maja 2017.

## **PLOŠČAD SOLIDARNOST 1980 (BRUSELJ)**

Ploščad vsako leto gosti več kot štirideset javnih prireditev, ki jih pripravijo evropske institucije in druge organizacije. Ne pozabite si ogledati programa ter se za trenutek ustaviti, sprostiti in uživati ob pogledu na arhitekturo in v vzdušju Evropskega parlamenta.

## **OGLEDI POLKROŽNE SEJNE DVORANE ZA POSAMEZNIKE (BRUSELJ IN STRASBOURG)**

Odkrijte polkrožno sejno dvorano v Bruslju z multimedijskim vodičem, ki je na voljo v 24 uradnih jezikih EU. Rezervacija ni potrebna.

Bi radi videli, kako potekajo razprave? Plenarno zasedanje v Strasbourgu ali Bruslju lahko spremljate s tribune za obiskovalce. Rezervacija ni potrebna, vendar je število prostih mest omejeno.

## **OBISKI PARLAMENTA ZA SKUPINE (BRUSELJ IN STRASBOURG)**

Rezervirajte obisk za skupino (od ponedeljka do petka, za najmanj deset oseb,) s spremstvom predavatelja, ki vam bo poučno predstavil vlogo in dejavnosti Parlamenta. Obisk vključuje ogled polkrožne sejne dvorane v Bruslju ali Strasbourgu.

## **PROGRAM EUROSCOLA (STRASBOURG)**

Ali so vaši dijaki stari med 16 in 18 let in prihajajo iz katere od 28 držav članic Evropske unije? Parlament jih vabi, naj se udobno namestijo v sedeže plenarne dvorane ter razpravljajo, se pogajajo, sprejemajo resolucije in v dinamičnem večjezičnem okolju spoznajo postopek odločanja Evropskega parlamenta.

## PARLAMENT BLIZU VAS

Udeležite se informacijskih prireditev, razstav ali razprav o evropskih vprašanjih, ki jih informacijske pisarne Evropskega parlamenta organizirajo v vseh državah članicah.

### EVROPSKI PARLAMENT – INFORMACIJSKA PISARNA V SLOVENIJI

Breg 14  
SI-1000 Ljubljana  
SLOVENIJA  
Tel. +386 12528830  
[epljubljana@europarl.europa.eu](mailto:epljubljana@europarl.europa.eu)  
[europarl.si](http://europarl.si)

### ZA ODGOVORE NA SVOJA VPRAŠANJA SE LAHKO OBRNETE NA NAS:

Place du Luxembourg 100  
1050 Bruxelles  
BELGIQUE  
[visit@europarl.europa.eu](mailto:visit@europarl.europa.eu)  
[europarl.europa.eu/visiting/sl/](http://europarl.europa.eu/visiting/sl/)



# ... ALI OSTANITE V STIKU!

## OBIŠČITE NAŠE SPLETNO MESTO

Tu lahko v živo spremljate plenarne razprave, najdete kontaktne podatke poslancev iz vaše države ter veliko drugih informacij, od zadnjih novic do študij in poročil o različnih temah: [europarl.europa.eu/?lg=sl](http://europarl.europa.eu/?lg=sl).

## PRIDRUŽITE SE NAM NA FACEBOOKU IN SODELUJTE V RAZPRAVI

[facebook.com/europeanparliament](https://facebook.com/europeanparliament)

## SLEDITE NAM NA TWITTERJU

[twitter.com/euparl\\_sl](https://twitter.com/euparl_sl)

## SPREMLJAJTE VSE POSLANCE IN POLITIČNE STRANKE V ŽIVO

[epnewshub.eu](http://epnewshub.eu)

















Urad za publikacije

Več informacij najdete na:  
[europarl.europa.eu](http://europarl.europa.eu)